

Jaarverslag 2011

Inhoudsopgave

<i>Inleiding</i>	3
<i>Algemeen</i>	3
Het Hoofdbestuur	5
Regionale groepen	6
Ledenbestand	6
Externe contacten	6
Ministerie van EL&I	6
Vlaamse Imkerbond	6
Natuurorganisaties	7
APIMONDIA	7
<i>Commissies</i>	7
Bestuiving	7
Bijengezondheid	7
Biotoopverbetering	8
Communicatie en PR	8
Floriade 2012 Venlo	9
Sponsoring	9
Inrichting tuin	9
Gebouw	9
Inrichting.....	9
Vrijwilligers	10
International	10
Koninginnenteelt	11
Onderwijs	11
Studiedagen	12

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de NBV over het jaar 2011. Het verslagjaar was er één met een stijgend ledental en een zeer groot aantal cursisten.

De bij heeft ook het afgelopen jaar weer veel aandacht gekregen, direct doordat het publiek doordrongen raakt dat de bij het moeilijk heeft en indirect door de aandacht voor het gebruik van neonicotinen in landbouw en privé in samenhang met bijensterfte.

Vorbereidingen zijn getroffen om samen met andere natuurorganisaties 2012 tot "Jaar van de Bij" uit te roepen. Veel activiteiten hebben plaats gevonden en hier is veel werk verzet door vrijwilligers. Een woord van dank is hier op zijn plaats voor de inzet van alle afdeling- en groepbestuurders, leden van commissie en werkgroepen, gezondheidscoördinatoren, leraren bijenteelt en de medewerkers van het Bijenhuis.

\$ \mathcal{A} \sim \mathcal{a} \sim 1 \#

Samenstelling HB

Portefeuilles	Jan Dommerholt	Aat Rietveld	Rob Nijman	Bert Willigenburg	Rik Snoek	Henk Zomerdijk	Eva Schild	Dirk Brugman	Manager Bijenhuis
Voorzitter	x								
Vice-voorzitter		x							
Secretaris			x						
Penningmeester				x					
<i>Coördinator Beleid</i>			x						
Beleidsplan			x						
Activiteitenplan			x						
<i>Coördinator Pers</i>	x								
Contact met de pers	x								x
<i>Coördinator Financiën</i>				x					
Limburgfonds		x		x					
Dick Vunderinkfonds	x					x			
Verzekeringen				x					
Contributie				x					
Roerende en onroerende goederen				x					
Fondsenwerving				x					
Subsidiebeleid				x					
<i>Coördinator Bijenhuis</i>	x								
Personeelszaken			x						
Handel				x					

	Jan Dommerholt	Aat Rietveld	Rob Nijman	Bert Willigenburg	Rik Snoek	Henk Zomerdijk	Eva Schild	Dirk Brugman	Manager Bijenhuis
Portefeuilles									
<i>Coördinator externe contacten</i>	x								
Overleg Vlamingen	x								
Apimondia	x								
COPA							x		
Overleg andere bijenhoudersorg. in NL		x							
Groepen:									
<i>Coördinator Groepen</i>		x							
Achterhoek				x					
Baronie en Markiezaat		x			x				
Drenthe				x					
Friesland								x	
Gelders Rivierengebied						x			
Groningen								x	
Limburg		x	x						
Midden-Brabant					x				
Noord-Holland							x		
Noord-Oost-Brabant					x				
Over-Veluwe						x			
Overijssel-Oost	x								
Utrecht	x								
Veluwe-Zuid			x						
Zeeland		x			x				
Zuid-Holland		x		x					
Zuid-Oost-Brabant					x				
<i>Coördinator Bestuiving</i>								x	
Commissie Bestuiving								x	
<i>Coördinator Bijengezondheid</i>								x	
Begeleiding BGC's								x	
Spuitschade	x	x							
AVB								x	
Varroa								x	
<i>Coördinator Communicatie en PR, redacties tijdschrift + internet, ledenwerving</i>						x			
Communicatie en PR						x	x		
Redactie <i>bijenhouden</i>						x			
Redactie <i>bijenhouders.nl</i>						x			
Redactie <i>bijenhouden.nl</i>						x			
Ledenwerving						x			
<i>Coördinator Biotoop</i>		x							
Commissie Biotoop		x					x		
Contacten natuurorganisaties		x					x		
<i>Coördinator Internationaal</i>				x					
Commissie Internationaal				x					

Portefeuilles	Jan Dommerholt	Aat Rietveld	Rob Nijman	Bert Willigenburg	Rik Snoek	Henk Zomerdijk	Eva Schild	Dirk Brugman	Manager Bijenhuis
Coördinator Koninginnenteelt	x								
Commissie Koninginnenteelt	x								
Coördinator Onderwijs		x							
Commissie Onderwijs		x					x		
Coördinator Onderzoek	x				x				
Begeleidingscommissie Onderzoek	x								
Coördinator Studiedagen - Evenementen		x							
Commissie Studiedagen		x					x		
Floriade			x						
Tuinidee		x							
Stichting Bijen en Natuur	x		x						

Het Hoofdbestuur

Het hoofdbestuur bestaat uit negen leden. Op de ALV van 9 april 2011 waren er geen bestuurswisselingen. De vacature, ontstaan door het vertrek van Joep Verhaegh in 2009, bestaat einde verslagjaar nog steeds. In het schema hiervoor staat de taakverdeling van de leden van het HB.

Een belangrijke taak van de HB leden is het contact met de 17 groepen. Zo probeert het HB het contact met de leden te versterken. Tweemaal werd door het HB een bijeenkomst gehouden met vertegenwoordigers van de groepen. Zoveel mogelijk probeert het HB met een vertegenwoordiger bij de groepsvergaderingen in de regio te zijn.

Het HB vergaderde dit jaar 10 keer, telkens in Wageningen. In elke vergadering komt het vaststellen van de notulen van de vorige vergadering aan de orde. Tot medio verslagjaar werden de notulen verspreid via de secretarissen van de afdelingen. Besloten is om de notulen van de HB-vergaderingen niet meer als infobron voor de leden te gebruiken, maar hiervoor in de plaats in Bijenhouden te melden wat in het HB is besproken.

De expositie Bijen en Natuur is in een aparte stichting ondergebracht. Het HB is begonnen om de doelstelling van de stichting breder te formuleren, zodat hier ook meerdere activiteiten in kunnen worden ondergebracht. In deze zijn er contacten met de stichting "Adopteer een Bijenvolk". Veel aandacht en overleg is er geweest met andere natuurorganisaties om het jaar 2012 uit te roepen tot "Het Jaar van de Bij".

In verslagjaar is, mede op verzoek van de groep Limburg, samen met de accountant gewerkt aan het volledige scheiden en transparant maken van de boekhoudingen van vereniging en de serviceafdeling. Per kwartaal zijn de cijfers nu bekend met daarbij de directe aansluiting naar jaarrekening en begroting.

In het HB en met de commissie Onderwijs is intensief gesproken over de noodzaak en wenselijkheid van het beschikbaar hebben van de EPI-pen bij het praktijkgedeelte van de cursussen. Een moeilijk onderwerp, waar enerzijds het medisch wenselijk is, maar juridisch het gebruik door leken niet kan.

In verslagjaar werd de kwestie van het gebruik van verontreinigde suikersiroop voor betrokkenen naar tevredenheid geklaard. Veel tijd van HB-leden is hier in gaan zitten.

De discussie over het gebruik van neonicotinoiden in de landbouw en de daaraan (vermeende) gekoppelde bijensterfte kreeg een heftige impuls door de Zembla-uitzending in maart 2011. Het kostte veel energie om aan leden en de buitenwereld duidelijk te maken dat het HB in deze een helder en genuanceerd standpunt heeft. Dat niet iedereen het daar mee eens is mag blijken uit het

feit dat een 10-tal personen het lidmaatschap om die reden hebben opgezegd. De voorbereidingen van de wereldtuinbouwtentoonstelling in Venlo, die op 5 april 2012 haar poorten opent, wordt door het HB gevolgd. Vanuit de groep Limburg is een enthousiaste commissie bezig de laatste hand te leggen aan het Bijenpaviljoen op de Floriade.

Regionale groepen

De vertegenwoordigers van de regionale groepen en het hoofdbestuur kwamen in 2011 bij elkaar op 19 februari en 10 september. Deze bijeenkomsten worden door de overgrote meerderheid van de groepen bezocht. Besproken werden de landelijke activiteiten van de NBV en ter voorbereiding van de Algemene Ledenvergadering, de eerste aanzet tot het meerjaren beleidsplan 2012 -2016 en het activiteitenplan 2012. Daarnaast werden vanuit iedere groep terugmeldingen gedaan van de regionale en plaatselijke activiteiten.

Het groeiend succes van de Landelijke Open Imkerrijdag werd door alle groepen onderschreven. Daarnaast werd gemeld dat de NBV participeert in "het jaar van de BIJ 2012". Gevraagd werd om na te denken over plaatselijke en regionale activiteiten die aansluiten bij dit initiatief.

Opvallend waren ook de meldingen van het groeiend aantal belangstellenden voor de beginnerscursussen.

Vanuit enkele groepen kwam de verzuchting dat het niet altijd eenvoudig is om de eigen leden gemotiveerd te krijgen om mee te helpen bij het organiseren van activiteiten. Naast een groeiende groep "jonge" nieuwe imkers is er de groep imkers die vaak als gevolg van de gevorderde leeftijd niet makkelijk meer actief te krijgen zijn.

Naast de volgens het NBV model gegeven beginnerscursus melden veel groepen dat er diverse andere vormen van het geven van voorlichting worden gebruikt om de belangstelling voor bijen verder aan te wakkeren.

Het uitwisselen van ervaringen in de discussie met het HB over beleid en activiteiten zijn ook in 2011 door de overgrote meerderheid van de vertegenwoordigers als positief en constructief ervaren.

Ledenbestand

Het aantal geregistreerde leden op 1 januari 2011 bedroeg **6248** en op 31 december 2011 **6182**.

Externe contacten

Ministerie van EL&I

Het ministerie heeft in 2009 extra geld voor onderzoek naar oorzaken van bijensterfte beschikbaar gesteld. Voor 3 jaar is in totaal 1 miljoen euro te besteden, waarvan een deel voor het onderzoek aan solitaire bijen. Dit onderzoek wordt uitgevoerd onder leiding van Bijen@wur. Een begeleidingscommissie met onderzoekers en vertegenwoordigers van de bijenorganisatie kwam in 2011 twee maal bijeen om de voortgang te bespreken.

Met een vertegenwoordiging van staatsecretaris Bleker is twee maal gesproken over mogelijkheden van steun van het ministerie aan de bijenhouderij. Directe steun is niet te verwachten, wel probeert men in beleid en uitvoering rekening te houden met het belang van de bij.

Op initiatief van het ministerie van EL&I heeft een inventarisatie plaats gevonden over het toelatingsbeleid van varroa-bestrijdingsmiddelen in Europa en op welke wijze in Nederland de toelating verkregen kan worden.

Vlaamse Imkerbond

Met de Koninklijke Vlaamse Imkerbond, de zusterorganisatie van de NBV heeft in verslagjaar geen formeel overleg plaats gevonden.

Natuurorganisaties

Met verschillende organisaties voor natuurontwikkeling en landschapsbeheer zijn contacten gelegd om in deze in de toekomst samen op te trekken. Hier kunnen we noemen de Vlinderstichting, IVN, Vogelbescherming en diverse landschapsorganisaties. Diverse afdelingen van de NBV werken op lokaal niveau samen met genoemde organisaties. Landelijk deed dit jaar de Vlinderstichting voor het eerst mee in de Landelijke Open Imkerijdag.

Nauwere samenwerking tussen organisaties die het insect een warm hard toe dragen resulteert in een gezamenlijke invulling van het begrip "Jaar van de Bij" 2012. Hieraan nemen deel EIS, KNNV, NBV, Bijenstichting en IVN.

APIMONDIA

De NBV is lid van de wereldorganisatie APIMONDIA. Deze mondiale federatie van bijenhouderorganisaties organiseert om de twee jaar een congres met beurs. In 2009 was dat in Montpellier, Frankrijk en in 2011 in Argentinië. Vanuit de NBV was er in Argentinië geen formele vertegenwoordiging.

Het volgende congres zal in 2013 in de Oekraïne zijn.

Commissies

Bestuiving

Het belangrijkste doel van de commissiebestuiving is het bevorderen van kennisdoorstroming en onderzoek over gebruik van bijen voor bestuiving. In 2011 hebben de leden van de bestuivingscommissie 4 maal vergaderd.

In januari 2011 is in Wageningen een studiedag bestuiving georganiseerd met ruim 60 deelnemers. Op deze studiedag was er een inleiding van Christ Smeekens over het gebruik van bijen voor bestuiving bij bedekte teelten. Ad Braat, bedrijfs- en bestuivingsimker hield een interessante inleiding over het gebruik van bestuivende insecten bij Nunhems zaden. Tijdens de lunch was er een workshop waaraan enthousiast werd deelgenomen. Tenslotte verzorgde dr. Asperges (gastmedewerker Universiteit Hasselt België) op geestige wijze met veel mooie plaatjes een voordracht over bestuiving van de wilde flora. Deze studiedag wordt steeds meer een ontmoetingsdag voor bestuivingsimkers. Er was ook veel gelegenheid om te netwerken, een belangrijk onderdeel van deze dag.

In het voorjaar van 2011 zijn de adviesprijzen voor de verhuur van bijenvolken gepubliceerd.

In het najaar van 2011 werd de derde bestuivingscursus onder de vlag van de NBV met 17 deelnemers gestart in het Praktijkcentrum Bijenteelt 't Zoemhukske in Horst, gelegen in Greenport, het tweede tuinbouwgebied van Nederland. Docenten waren Christ Smeekens en Joep Verhaegh en er werd gebruik gemaakt van externe deskundigen.

Daarnaast is ondersteuning gegeven aan de start van een bestuivingscursus in Drenthe.

In het vakblad "de fruitteelt" is een artikel gepubliceerd met de titel "Kruisbestuiving; van boom naar boom of van bij naar bij." Hierin wordt de stuifmeeluitwisseling van bij naar bij in het bijenvolk besproken naar aanleiding van recente onderzoeksresultaten. In Bijenhouden zijn enkele artikelen gepubliceerd over het gebruik van bijen voor bestuiving

Bijengezondheid

Afgelopen jaar is commissie Bijengezondheid niet bij elkaar geweest, dat wil niet zeggen dat het onderwerp geen aandacht heeft gehad. Op verscheidene plaatsen is de cursus Bijengezondheid behandeld, vooral belangrijke onderwerp de bestrijding van de varroamijt, hoe wij imkers er mee moeten omgaan en wanneer de behandelen moet plaatsvinden. Zie ook op onze website de uitgebreide toelichting hierover.

- Op de NBV studiedagen is ook Bijengezondheid uitgebreid aan de orde geweest..
- Het "dossier" van de door een Belgische Firma geleverde geïnfecteerde invertsuiker is afgesloten. Mede dankzij de medewerking van de NBV is het niet tot een rechtszaak gekomen. De gedupeerde imkers hebben medio april 2011 een tegemoetkoming in de geleden schade uitgekeerd gekregen.
- Door de commissie Onderwijs is de opleiding voor "Specialist Bijengezondheid" op de rol gezet. Werving en informatie zal medio mei 2013 plaats vinden.
- Afgelopen jaar waren er geen meldingen van AVB.
- Verder is onder aandacht gebracht hoe spuitschade kan worden voorkomen en hoe te handelen bij het optreden daarvan. In het document "Spuitschade bij bijenvolken" kunnen bijenhouders lezen wat er aan doen is.

Biotoopverbetering

De commissie is tweemaal bij elkaar geweest en wel op 31 maart en 7 juni. Geconstateerd werd dat er in den landen veel wordt gedaan op het vlak van verbetering van de "bijenweide". Enkele opvallende zaken zijn :

- Het symposium in Dordrecht dat georganiseerd werd in navolging van enkele in 2009 en 2010 de georganiseerde symposia namelijk die in Nijmegen en in Gorinchem.
- De aandacht voor biotoopverbetering tijdens de NBV-studiedag in Breda waar de brochure "biodiversiteit in tuinen en plantsoen" nog eens nadrukkelijk onder de aandacht werd gebracht.
- De aanzet tot het zogenaamde rotondeproject in West-Brabant. De wethouders van 19 gemeenten hebben zich voorgenomen om in 2012 een rotonde in te richten rond het thema "bijen". Dit project wil inspiratie zijn voor andere gemeenten en de samenwerking tussen gemeente en diverse natuurorganisaties, waaronder de bijenhouders, bevorderen.
- Regelmatig publiceren regionale en plaatselijke afdelingen handige brochures met lijstjes van nuttige planten en bomen voor bijen. In 2011 kwam de brochure "Drachtbomen op Goeree - Overflakkee" uit. Al met al is er inmiddels een flink aantal bruikbare handleidingen ten behoeve van biotoop verbetering beschikbaar.

Het is de commissie in 2011 nog niet gelukt om de diverse plaatselijke initiatieven zo te rubriceren dat ze als voorbeeld beschikbaar zijn voor andere afdelingen. Het maken van een database blijkt voor de commissie te veel werk te zijn.

Diverse omstandigheden zijn er debet aan dat de commissie de laatste maanden dan 2011 niet actief heeft kunnen zijn.

Communicatie en PR

De commissie heeft in 2011 vier keer vergaderd. Het maandblad Bijenhouden, Imkerforum, de NBV-site, de Landelijke open imkerijdag en Voorlichting algemeen waren steeds terugkerende onderwerpen.

Ook de oprichting van een speciale databank vroeg veel aandacht van de commissie. De databank wordt geïntegreerd in de NBV-site.

De boomfeestdag stond ditmaal in het teken van "Bomen smaken naar meer". Afdelingen werden gestimuleerd te bezien of zij een rol konden spelen tijdens de boomfeestdag, want drachtvriendelijke bomen zijn van belang voor onze honingbijen.

De commissie adviseerde het HB positief over de aankoop van een Belgische fototentoonstelling met een pdf-bestand, dat afdelingen via onze verenigingssite kunnen downloaden.

Een voortdurende zorg is, dat afdelingen en groepen nog steeds niet alle gebruik maken van de formats, die onze vereniging hen heeft aangeboden om een eigen site in te richten. Profilering van de NBV naar de leden was een onderwerp, dat ook meer keren aan de orde is geweest. Geef leden een ledenpas, schakel sociale media meer in, werf naast leden ook donateurs, die je bijvoorbeeld met een digitale nieuwsbrief kunt binden, de NBV-site moet toegankelijker worden, het HB moet meer gebruik maken van de verenigingspagina's in het blad. Het jaar van de BIJ en de Floriade geven de NBV volop kansen zich te profileren.

Uit de commissie wordt een zogenaamde mediawerkgroep ingesteld met als doel een nauwere betrokkenheid van de leden bij de NBV te realiseren: het blad bijhouden in een lagere frequentie, een digitale nieuwsbrief en een gerestylede, toegankelijker website moeten de kloof tussen HB en leden dichten. De werkgroep bestaat uit de hoofdredacteurs van het blad, de NBV-site, de manager van het bijenhuis en de portefeuillehouder communicatie uit het HB. Het HB besloot in zijn laatste vergadering van 2011 op voorstel van de commissie om medio januari 2012 te starten met de digitale nieuwsbrief Bijennieuws: leden, pers en andere belangstellenden kunnen zich erop abonneren. De redactie van de nieuwsbrief krijgt dezelfde samenstelling als eerder genoemde mediawerkgroep.

Hope XXL, een jongerenbeweging, wil in het kader het de biodiversiteit, in het voorjaar aan twintig beginnende imkers als stimulans een complete bijenkast cadeau geven.

Met LTO-noord wordt onderzocht of de NBV met deze organisatie haar verenigingsite een impuls tot vernieuwing kan geven.

De commissie communicatie heeft aan het eind van het jaar afscheid genomen van Marleen Boerjan, die wegens drukke werkzaamheden helaas moest bedanken als lid.

Floriade 2012 Venlo

Voor de Commissie Floriade (St. Bijenpaviljoen Venlo 2012) stond 2011 vooral in het teken van de inrichting van het terrein, de voorbereiding van de bouw en de sponsoring. Ook is een aanzet gegeven tot de inrichting en de bemensing van het paviljoen in 2012.

Sponsoring

Ook in 2011 zijn vele bedrijven en (overheids-)instanties aangeschreven om ons project te ondersteunen. Eind 2011 meldt de penningmeester dat er meer dan een ton aan sponsorgelden is toegezegd. De sponsoring is deels in de vorm van geld en deels in de vorm van goederen en diensten. Het Ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie beraadt zich nog. Het Prins Bernhardfonds en de Stichting Doen zijn de grootste geldschieters.

Inrichting tuin

In het voorjaar 2011 is de tuin aangelegd. Hiervoor moest eerst de fundering van het paviljoen worden geplaatst. Ook zijn de schanskorven gevuld met maaskeien geplaatst. In februari zijn de bomen geplant. Begin april zijn de overige planten de grond ingegaan. De afgelopen zomer stond de tuin al in volle pracht te bloeien. Zowel bij de aanleg als bij het onderhoud van de tuin hebben diverse imkers geholpen.

Gebouw

Begin 2011 zijn de palen geslagen en is de verharding aangelegd. In het Bouwopleidingscentrum Horst (BOC), is een goede partner gevonden om het paviljoen te bouwen. Eind november is gestart met de bouw. Leerlingen van het BOC zijn enthousiast aan de slag om er iets moois van te maken. Vlak voor de kerst is de dakbedekking aangebracht. Ook werd bekend dat het zo goed als zeker is dat het paviljoen na de Floriade een herbestemming krijgt in Zuid Limburg.

Inrichting

Studio Kernland en De Werkmannen hebben het thema 'Be a bee' verder uitgewerkt. In de voorbereiding zijn studenten van Academie voor Beeldende Kunsten te Maastricht betrokken om ontwerpen te maken van nieuwe gereedschappen en producten. Een selectie van deze ontwerpen is tijdens de Floriade te zien in het paviljoen. De ontwikkelingsorganisatie Cordaid laat imkers in

ontwikkelingslanden aan het woord. Het automatiseringsbedrijf Nspyre en Fontys Hogeschool in Eindhoven realiseren het bijenvolgsysteem.

Vrijwilligers

Tijdens de Studiedagen in november is de aanmelding van vrijwilligers voor de bemensing van het Bijenpaviljoen geïntroduceerd. Ook is er een wervend artikel geplaatst in Bijenhouden.

Vrijwilligers kunnen zich aanmelden via de website van het Bijenpaviljoen www.bijenpaviljoen.nl. Bij het afsluiten van het jaar hebben zich al ongeveer 125 mensen aangemeld, om minimaal één dag tot wel tien dagen te komen helpen.

International

commissieleden:

Leendert van 't Leven (voorzitter)

Bert Willenburg (bestuur NBV portefeuillehouder C.I.C.)

Klaas van der Lee (secretaris)

Evert Jan Roberts

Wietse Bruinsma

Frank Leenen

Verder steunt de commissie op individuele personen met contacten in het buitenland. Het zgn. "Stuwmeer".

De commissie werft niet actief projecten, maar speelt in op vragen die via de NBV worden gesteld. Door het verblijf van commissieleden in het buitenland worden tevens contacten gelegd met lokale organisaties op het gebied van bijenhouden en bijenproducten

De commissie communiceert per e-mail en is in 2012 niet voltallig bijeen geweest. Wel hebben bilaterale contacten plaats gevonden over de gang van zaken en aanpak van diverse projecten. In 2011 was er bemoeienis en met de volgende projecten.

- *Asali, Sud-Kivu, Congo*

Contactpersoon: Frank Leenen.

Het project speelt al enkele jaren. De contacten lopen via Agriterra (Niek Thijsen). Agriterra is de coördinerende organisatie op het gebied van agrarische ondersteuning in ontwikkelingslanden.

Op basis van een onderzoeksrapport van Muschumba is door de commissie in 2010 een advies geschreven op basis waarvan Agriterra een bedrijfsplan zou opstellen. In de loop van het voorjaar blijkt dat door veranderingen in het beleid van Agriterra de advisering op nationaal niveau van Congo geen prioriteit meer heeft. Hierdoor zijn er geen middelen om verdere advisering te financieren. De vraag blijft of en in welke mate inbreng van de C.I.C. gewenst is. Hierover is nog geen duidelijkheid.

- *Marokko*

Via de NBV is uit Marokko het verzoek binnengekomen om uitwisseling en ondersteuning op gang te brengen. Voorgesteld wordt de analfabetisering te lijf te gaan d.m.v. onderwijs en begeleiding in de bijenteelt.

Gezien haar contacten en ervaring in o.a. Marokko Marieke Mutsears is benaderd contact op te nemen met de lokale organisatie. Niet bekend is hoe dit is afgelopen. Ook is gesuggereerd dat dit mogelijk een taak is voor een belangstellende afdeling. De commissie beschikt niet over middelen voor een dergelijk project

- *Bosnië, Spusc*

In een provincie hebben acht gemeentelijke verenigingen van bijenhouders zich verenigd in een overkoepelende vereniging SPUSC (Savez Pcelara Unsko Sanskog Cantona). Doel is een betere belangen behartiging en ondersteuning van de leden. In verband met mogelijke toetreding tot de EU wordt contact gezocht met Europese organisaties.

Aan Agriterra is de vraag voorgelegd wat en hoe wij hierin een rol kunnen spelen. Naar aanleiding van een bezoek van Agriterra aan de organisatie in Bosnië concludeert zij dat samenwerking op gebied van organisatie en techniek gewenst en uitwisseling van ervaring nuttig kan zijn. In overleg met de NBV en Agriterra is Kees Veldkamp als coördinator van het project benoemd. Hij heeft

ervaring in Bosnië en Kroatië. Agriterra heeft een ontwerp projectomschrijving ontvangen waar nog veranderingen moeten worden aangebracht. Een kennismakingsbezoek (Kees Veldkamp en Leen van 't Leven) heeft in november plaats gevonden.

De conclusie is dat het project een langdurige periode van vallen en opstaan wordt, die nadrukkelijk ondersteund moet worden door de NBV en Agriterra. Een einddatum en lange termijnplan moet worden vastgesteld.

- *Bosnië, Republica Srpska*

Min of meer gelijktijdig is door Agriterra een verzoek ontvangen van een imkersvereniging Srpska. Agriterra heeft voorgesteld ook daar twee dagen op bezoek te gaan in combinatie met het bezoek aan Spusc. Inmiddels heeft de ontwikkelingsorganisatie LTO een driejarig contract gesloten met de IFAD om in Bosnië organisaties op het gebied van landbouw en veeteelt te ondersteunen. Agriterra heeft gevraagd zowel met SPUSC als SRPSKA samen te werken.

Enkele incidentele vragen.

De Britse beekeepersorganisatie (BBKA) blijkt gesubsidieerd te worden door de pesticide industrie. Gepleit wordt om dit soort bijdragen niet te accepteren.

Op een vraag uit Gambia aan de NBV om financiële ondersteuning is negatief gereageerd.

De kamer van koophandel in Turkije heeft financiële ondersteuning gevraagd t.b.v. het opzetten van een zgn. HoneyVillage, een imkercentrum waar cursussen worden georganiseerd en honing wordt verkocht. Hierop is ook afwijzend gereageerd.

Koninginnenteelt

De belangrijkste activiteit van de koninginnenteeltcommissie was het organiseren van de lezingendag in Utrecht. Deze dag werd gehouden op 29 januari. Circa 150 aanwezigen konden genieten van een zeer gevarieerd programma.

Ralph Büchler, leider van het Bieneninstitut in Kirchhain hield een voordracht over het Teeltprogramma voor een stabiele selectie op varroatolerantie binnen de Arbeitsgemeinschaft Tolerantzzucht (AGT).

Pim Brascamp van Wageningen UR sprak over de Nederlandse deelname aan het Duitse selectieprogramma Beebreed.

Het experiment in 't Gooi, waarin imkers samen volken testen op varroatolerantie, werd toegelicht door Pam van Stratum.

Op Tiengemeten wordt een experiment gedaan met volken, waarvan de moeren afstammen van het eiland Gotland (Zweden). In dit experiment wordt op natuurlijke wijze geselecteerd tegen varroa. Tjeerd Blacquière van Bijen@wur gaf de toelichting.

Tenslotte gaf Marleen Boerjan, voorzitter van de stichting "De Duurzame Bij" een voordracht over een breed testprogramma op verschillende plaatsen in Nederland.

De commissie koninginnenteelt bereidde het programma voor de lezingendag in 2012 voor.

Onderwijs

Samenstelling van de commissie

De samenstelling van de Commissie bijenteeltonderwijs is in 2011 gewijzigd. Jan Eppinga heeft het voorzitterschap van Jaap Smit overgenomen. Wim van den Oord is lid geworden van de Commissie bijenteelt onderwijs. De taakverdeling in de commissie bijenteeltonderwijs is nu als volgt: Voorzitter Jan Eppinga, vice voorzitter Jaap Smit, secretaris Mari van Iersel, penningmeester Gerrit Plas. Verdere leden: Marie José Duchateau en Wim van den Oord. Marga Canters verzorgt de administratieve ondersteuning. Het contact HB en commissie bijenteeltonderwijs verloopt via het HB-lid Aat Rietveld. Kees de Vries doet taken voor het onderhoud van de pagina onderwijs op de website van de NBV.

- *Website NBV*

De commissie bijenteelt onderwijs heeft een eigen plaats op de website van de NBV. De

commissie bijteeltonderwijs beheert zelf haar deel van de website. Kees de Vries assisteert hierbij.

- *Gerealiseerde activiteiten in 2011*

Het bijteeltonderwijs binnen de NBV verder ontwikkelen met behulp van overleg tussen de commissie bijteeltonderwijs en actieve bijteeltleraren binnen een door het hoofdbestuur aangegeven kader.

Leden van de commissie bijteeltonderwijs zijn in 2011 niet in staat geweest om cursussen te bezoeken.

- Cursus bijteeltleraar B 2011

De cursus bijteeltleraar B is afgesloten met het uitreiken van diploma's. De evaluatie wordt uitgewerkt.

- Lerarendag 2011

Door gebrek aan belangstelling niet doorgegaan. Programma wordt aangehouden voor 2012.

- Studiedag mentoren

Deze is door ongeveer 45 mentoren bezocht.

- Ontwikkeling cursussen

Er is behoefte aan lesmateriaal voor de cursus bijteelt voor gevorderden. Om daarin te voorzien is een begin gemaakt met de vertaling van het boek van Friedrich Pohl, *Moderne Imkerpraxis*. Hieraan wordt nog gewerkt.

- Cursus specialist bijengezondheid

Wim van den Oord heeft de opzet voor deze cursus klaar. Er wordt gewerkt aan de uitvoering: leraren en cursisten werven.

- De nieuwsbrief is in 2011 zes maal verschenen.

- Vragenlijst basiscursus

In plaats van aan geëvalueerden vragen verslag te doen van de cursus hebben leraren een vragenlijst ontvangen om een beeld te krijgen van wat er daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Van de 44 verstuurd vragenlijsten zijn er 38 terug gekomen. Het resultaat moet nog besproken worden.

- Examenbank

Diverse leraren hebben hun examen basiscursus ingeleverd. Deze examens zijn door Jan Eppinga gebundeld en komen beschikbaar voor bijteeltleraren.

- Lesmateriaal vervolgcursussen

Door cursisten van de lerarencursus B is voor acht lessen lesmateriaal gemaakt die beschikbaar komen voor bijteeltleraren die deze cursus willen verzorgen.

Studiedagen

De commissie kwam in het verslagjaar tweemaal bijeen en wel op 24 maart en op 14 juli. Tijdens deze vergaderingen werden de studiedagen van 2010 geëvalueerd en werden plannen gemaakt voor de studiedagen 2011. Er werd gezamenlijk besloten op welke data de studiedagen zouden plaatsvinden en welke sprekers zouden worden gezocht om invulling te geven aan de studiedagen. Ook werd besproken hoe de publiciteit ten behoeve van de studiedagen werd georganiseerd. De verdere uitwerking en organisatie werd in de drie regionale werkgroepen gedaan. De voorzitter van de commissie hield de coördinatie van het geheel in handen.

In 2011 werden de studiedagen georganiseerd op:

- 12 november in Breda, Noord Brabant.
- 19 november in Beilen, Drenthe.
- 26 november in Weert, Limburg.

Het aantal bezoekers aan de studiedagen pas in 2011 aanzienlijk lager dan in voorgaande jaren.

Plaats / jaar	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Breda	233	171	190	120	168	87
Beilen	166	125	142	118	171	128
Limburg	170	111	87	116	126	84
Nederhorst den Berg		29				
Totaal	569	407	419	389	465	299

Evaluatie van de studiedagen en discussie over vorm en voortgang zal in 2012 plaatsvinden. De deelnemers aan de studiedagen waren over het algemeen tevreden over de vorm en de inhoud. Wat de oorzaak van de grote terugloop is zal nader moeten worden onderzocht.